

Највпечатлива и најтранспарентна етничка карактеристика кај Јуруците населени на планината Плачковица претставува женската, особено свечената празнична народна носија и накит.

■ Пишува: Ружица ГОЧЕВСКА

Од 1 до 3 јуни Културниот центар "Точка" беше домаќин на изложбата "И ова е Јурукана", посветена на историското наследство на Јуруците на територијата на Македонија. Оваа турска етничка заедница, која живее во руралните краишта на Плачковичкиот и Лакавичкиот регион, се претстави со своето раскошно наследство во кое се вбројуваат автентични носии, музички инструменти, орнаменти, каталози на изложени предмети, брошури, како и документарен филм.

руците, за што придонесе и продажната изложба. Голем дел од изложените предмети можеа да се купат за релативно достапни цени.

Историската одисеја на Јуруците на македонска почва би изгледала вака: Тие како номади од просторот на централна Анадолија се доселиле на Балканскиот Полуостров во времето на првите османлиски освојувања. Оваа турска етничка група го населила просторот на источниот дел од Македонија во која и денес сè уште живее, иако во значително намален

ЖЕНСКА И

ЖИВОПИСНИОТ СВЕТ НА ЈУРУЦИТЕ

Имено, проектот е дел од програмата "Живо наследство", а е финансиран од фондацијата Институт отворено општество. Проектот, исто така, беше поддржан и од Здружението за целосен развој и еманципација на Турците од источниот дел на Република Македонија - "ЕМ" од Штип, во соработка со етнологот Елизабета Конеска. Заинтересираните посетители имаа несекојдневна можност непосредно да се запознаат со живописниот свет на Ју-

број. Тоа е појасот на Дојранско-валандовскиот, Струмичкиот и Штипско-радовишкиот регион. На овие простори има десетици турски рамничарски и планински јуручки села. Најспецифични, кои и денес се издвојуваат со повеќе особености, се оние кои живеат на планината Плачковица, околку градовите Радовиш и Штип.

Она што особено ги издвојува е нивната затвореност и за денешни услови тие живеат мошне изолирано

МАШКА ПРАЗНИЧНА НОСИЈА

и традиционално. Лоцирани се во повисоките планински предели (600 до 900 метри надморска височина), со многу поволни географски и климатски услови и без поголеми површини плодна почва, пасишта и шуми. Јуручки села сместени на ридско-пла-

нинските предели на Плачковица над Штип се: Кучица, Прналија, Јонузлија, Ебеплија, Калузлија, Оджали, Курфалија, Габер, Шашаварлија и Почувал. Најголем број од селата ѝ припаѓаат на Општина Карабинци, а само две на Општина Штип.

Турската етничка популација од планинските села на овој регион се издвојува од останатото турско население кое живее во рамничарските села и кое во различни периоди од минатото, исто така, се доселило од планинските предели. Основна стопанска гранка во селата на штипскиот јуруклук е одгледувањето тутун, житни растенија, лозје и градинарство, додека одгледувањето овци е сведено на минимум. Неко-

сија и накит. Јуруците во овој регион се значително традиционални, но не и во религиозен контекст. Ги празнуваат Шеќер и Курбан бајрам, како и Хидерлез - Ѓурѓовден. На овие празници се организираат надалеку прочуените пеливански борби (иако денес сè поретко).

По сите свои традиционални и современи карактеристики штипскиот јуруклук е многу сличен со радовишкиот, а заедно претставуваат една по-

гашните номади денес, главно, се занимаваат со одгледување крупен добиток. Највпечатлива и најтранспарентна етничка карактеристика кај Јуруците населени на планината Плачковица, претставува женската, особено свечената празнична народна но-

себна етничка и културна целина. Оваа заедница поседува повеќе содржини: негување на верските, традиционалните и другите обичаи, начинот на стопанисување, сè уште зачуваната народна носија, архитектурата, како и современите промени во живењето.

EKI Reisen

Vršime prevodi:
Makedonsko -
Germanско -
Francuski

telefon 034/422 27 15
034/422 29 35
natel 079/335 94 14
fax 034/422 29 36
E-Mail: ardovan.etoski@bluemail.mk

ORGANIZIRANA
PUTOVANJA

Za slednite destinacii
od: ZÜRICH, BASEL, GENEVA
do: SKOPJE, OHRID
SARAEVO, BANJA LUKA
LJUBLJANA, ZAGREB
ISTAMBUL, IZMIR

VO SORABOTKA SO EKI REISEN MOŽETE DA NABAVIDE KARTI
ZA SITE DESTINACII VO SVETOT KAKO ŠTO SE:

AUSTRALIJA, USA, KANADA

VRŠIME REZERVACII SO BROD ZA:
ITALIJA - GRCIJA - ITALIJA

PRIJATEL PRESTOJ VO ROĐNIOT KRAJ VI POSAKUVA
EKI Reisen